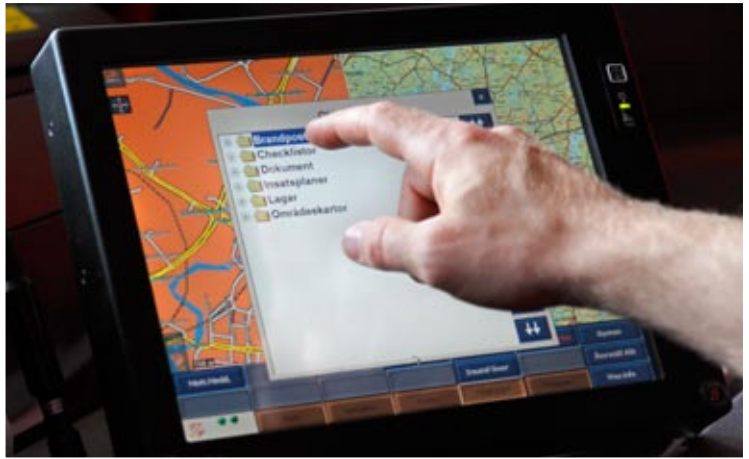

Insatsledaren Bo Sandström betonar den ökade trygghet i yrkesrollen som it-stödet ger. GPS-navigeringen med GIS-stöd i flera lager är ett exempel på den avlastning som informationstekniken innebär.

PARATUS GER

TRYGGHET UNDER INSATSERNA

– Vi känner oss tryggare i yrkesrollen och vi kan höja kvaliteten på våra insatser. Det säger insatsledare Claes-Otto Åkesson på Räddningstjänsten i Borås efter satsningen på ett utbyggt informationssystem för SÄRF, Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

Claes-Otto Åkesson är både insatsledare med placering i Borås och it-samordnare för hela SÄRF, som omfattar räddningstjänsterna i fem kommuner. Under 2008 togs Paratus i bruk och sen dess pågår ett successivt utvecklingsarbete för att utnyttja systemets möjligheter till förfinad anpassning till de lokala förhållandena.

Det SÄRF har gjort är att man utrustat sina ledningsbilar, samt en del av släck- och räddningsbilarna med fordonsdatorer. Dessutom har man handdatorer (PDA). Handdatorerna används idag enbart för navigering men de kan (om SÄRF utvecklar it-stödet fullt ut) även användas för att på ett enkelt sätt ta med sig systemets funktioner och information ut ur fordonen på en skadeplats.

Detta är vad personalen har tillgång till vid en insats, tack vare it-stödet:

- Ärendeinformation i klartext från SOS med kvittering.

- GPS-navigering.
- Lokal GIS-information som kompletterar basfunktionerna för navigeringen.
- Insatsplaner.
- Checklistor för insatsrutiner (för exempelvis restvärdesinsatser, vid keminsatser mm).
- RIB (integrerat beslutsstöd).
- Dokumentmallar för exempelvis rapporter och för överlämnande av bevakningsansvar.
- Lagtexter.
- Internetuppkoppling.
- Video.

– **Än så länge** är vi i början av den process som det innebär att ta till sig ett så här mångsidigt it-stöd. Men det går bra och snabbt, säger Claes-Otto Åkesson.

Hans kollega, insatsledaren Bo Sandström poängterar den trygghetskänsla som informationstekniken ger.

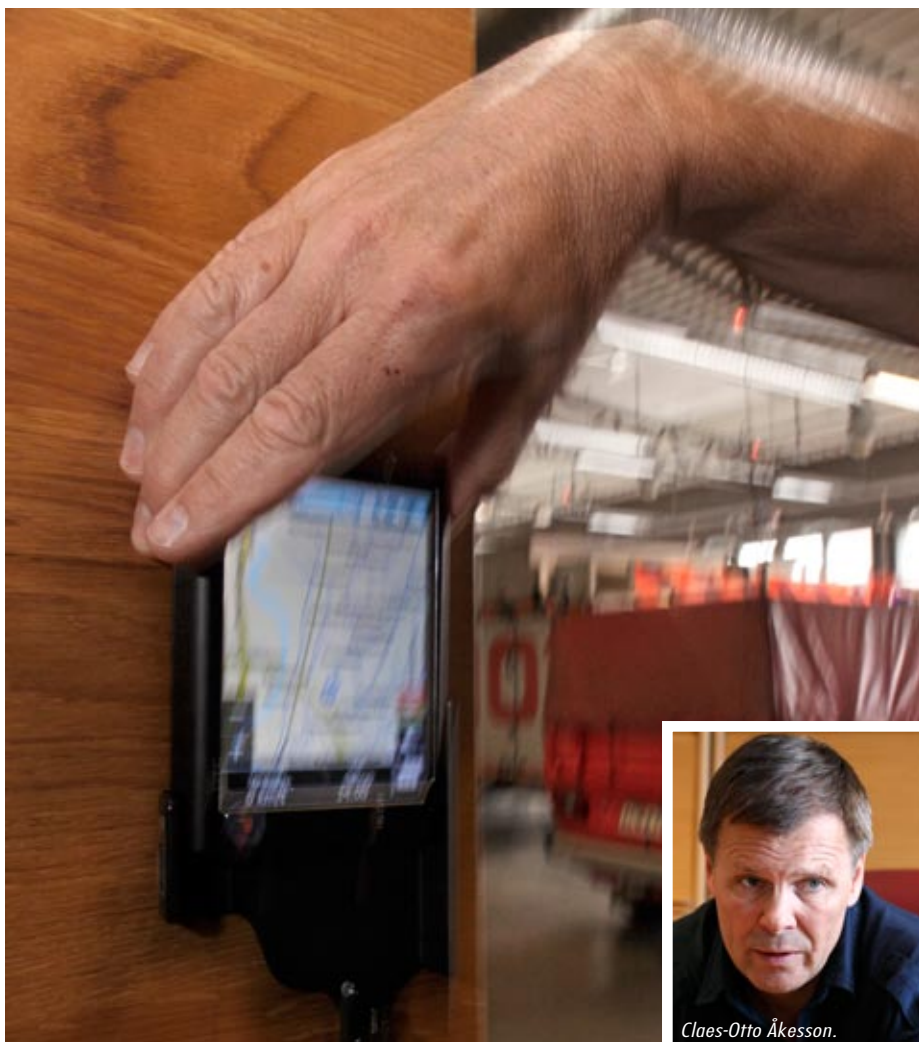
– Det innebär en psykologisk avlastning när man vet vilket stöd man har av

systemet. Man slipper till exempel lägga energi på att hitta fram till larmadressen och kan istället koncentrera sig på taktisk planering av insatsen. Upplevelsen är att man har lite mer koll och för oss insatsledare som åker ensamma i ledningsbilarna blir det en sak mindre att koncentrera sig på, säger han.

Båda ser navigeringen som en grundläggande funktion i systemet. Men när den nu kompletteras med GIS-information i flera lager blir det betydligt mer användbart än i grundutförande.

Navigeringen ska omfatta även brandpostkartor och områdeskartor med hög upplösning för utvalda stadsdelar. Det senare gör att valet av framkörningsväg blir enklare eftersom vägbommar och andra hinder finns markerade på kartan.

Även objektinformation (för till exempel industrier med kem- eller andra risker) tätortskartor, terrängkartor och fastighetskartor med ägarinformation finns, eller är på väg att läggas in i systemet. >>>

Claes-Otto Åkesson.

När larmet går följer informationstekniken med ut i fordonen. Överst Urban Holm och Mattias Maltesson tillsammans med Claes-Otto Åkesson. Nederst demonstrerar Mattias Maltesson fordonsdatorn i stabsbilen som nu används vid större och långvariga insatser för att med it som verktyg bidra till effektivare insatsarbete.

>>> **- När det gäller** internetuppkopplingen innebär den att personalen på en skadeplats kan koppla upp sig och logga in på SÄRF:s egna nätverk. Det ger enkel och snabb tillgång till allt det informationsmaterial och den dokumentation som finns i förbundets datasystem, förklarar de.

- Ett motiv för att satsa på informationstekniken var att vi ville höja kvaliteten på våra insatser och kanske vinna lite tid. Så har det också blivit, fortsätter Claes-Otto Åkesson.

- Även vid vardagliga insatser med sådant man är van vid att jobba med, så vill vi införa lättillgängliga checklistor. Detta för att ytterligare avlasta och kvalitetssäkra räddningsledarens arbete på skadeplats. Det betyder i sin tur att alla räddningsledare jobbar på samma sätt i högre utsträckning än tidigare. I förlängningen fungerar det som en starkt kontrollfunktion som höjer kvaliteten på våra insatser.

Ännu ett verktyg för kvalitetsutveckling är videofunktionen i systemet. I insatsledarens bil sitter en videokamera i

vindrutan, som startar automatiskt när ett larm kvitteras. Därefter filmas hela utryckningskörningen och framme på skadeplatsen parkeras bilen (och kameran kan riktas) på ett sådant sätt att även händelseförloppet och insatsarbetet dokumenteras.

- Filmmaterialet gör det enklare att gå tillbaka när man vill göra en insatsuppföljning, arbeta med metodutveckling eller annan erfarenhetsåterföring, menar Claes-Otto Åkesson.

En omorganisation som skett inom SÄRF i samband med satsningen på det utökade it-stödet är ytterligare en positiv effekt. Sedan hösten 2008 har förbundet lagt en stabsfunktion på deltidskåren i Vegby. Vegby har en strategisk position i geografin inom förbundet och vid insatser av "hög omfattning", eller som förväntas bli långvariga ger en styrkeledare och en brandman från Vegby stabsstöd.

- Det fungerar bra. Rollen är ny för oss, men pusselbitarna faller på plats för varje uppdrag, säger styrkeledaren i Vegby, Mattias Maltesson, som tillsam-

mans med brandmannen Urban Holm tar ett exempel på vad it-stödet betydde vid en skogsbrandsinsats.

- Räddningsledaren "stod mitt i skiten" och jobbade. Vi organiserade oss vid en central brytpunkt och backade sedan upp med allt det organisatoriska stöd som behövdes.

Det viktigaste verktyget kom att bli it-stödet via SÄRF:s skräddarsydda Paratus-system. Vegby-staben höll ordning på insatsstyrkornas positioner, de surfade hem ett högupplöst kartmaterial via internet och servade räddningsledaren med all den information som behövdes för en effektiv insats.

FAKTA:

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund är ett kommunalförbund som organiserar och driver räddningstjänsten i fem kommuner, nämligen Bollebygd, Borås, Svenljunga, Tranemo och Ulricehamn. Förbundet omfattar 1 heltidskår (Borås), 12 deltidskåror och fem räddningsvårn. Antalet anställda uppgår till ca 400. Förbundets huvudkontor finns i Borås.